

YÖNETİMDE MINTZBERG TEORİSİ

Ümit Kanmaz

İstanbul Ticaret Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
İşletme Anabilim Dalı

GİRİŞ

Bu çalışmanın ilk bölümünde Henry Mintzberg'in biyografisinin yanı sıra Mintzberg'e göre yönetici rollerinde bahsedilecektir. Bu kapsamda kişiler arası roller, bilgiye yönelik roller ve karar vermeye yönelik rollere ait yöneticinin sahip olması gereken özellikler bakımından detaylı bir şekilde bilgi verilecektir.

Değişen bu süreçte tüm yönetim kademelerindeki yöneticilere büyük sorumluluklar düşmektedir. Bu sebeple yöneticiler, bu sürece uyum sağlayabilecek yönetsel rollere sahip olmalarının yanı sıra bu rollerinin de farkında olmaları gerekli görülmektedir.

İkinci bölümde ise, Mintzberg'in yapmış olduğu sınıflandırma olan on stratejik yönetim okulu tanımlamıştır. Bu okullar: Tasarım Okulu, Planlama Okulu, Konumlandırma Okulu, Girişimcilik Okulu, Bilişsel Okul, Öğrenme Okulu, Güç Okulu, Kültür Okulu, Çevre Okulu ve Bütünleyici Okulu olarak belirtilen on strateji okuludur.

Bu kapsam da her okulun genel felsefesinin açıklanmasının yanı sıra her birine eleştirel bakış açısıyla bakılmış, pozitif ve negatif yönler her strateji okulunun devamında ayrıca belirtilmiştir.

Bu bölümde Henry Mintzberg'in biyografisinin yanı sıra Mintzberg'e göre yönetici rollerinde bahsedilecektir. Bu kapsamda kişiler arası roller, bilgiye yö-

süreci anlatırken strateji alanına sunmuş oldukları pozitif durumların yanı sıra negatif durumları da içinde barındırmıştır. Bu okullar statik olmakla, insanı odak noktasına koymamakla ve strateji ve uygulamanın birbirlerinden bağımsız olarak görülmesinden dolayı eleştirilmiştir.

1990'lı yıllardan sonra ise tanımlayıcı veya betimleyici okullar olarak görülen okullar önemli hale gelmiş, bu okullar gelecekte olması gereken stratejiler üzerine odaklanmıştır. Bu okullar; Güç Okulu, Girişimci Okul, Öğrenme Okulu, Kültür Okulu, Bilişsel Okul ve Çevreci Okul olarak adlandırılmıştır. Güç okulu, stratejiye makro ve mikro düzeyinden güç üzerinden bakmış; Öğrenme Okulu, örgütleri öğrenen birer organizma olarak görmüş; Girişimci Okullar, liderin vizyon yaratarak ilerleyeceğini; Kültür Okulu, bireyler üzerinden değil örgütün kültürüne odaklanılması gerektiğini; Bilişsel Okulun, daha çok teoriye katkı sağladığını; Çevreci Okulun ise, örgütlerin çevresinin de önemli olduğu çevresine göre hayatta kalıp kalamayacağı üzerine odaklanılmıştır.

Sonuncu okul olan Bütünleştirici Okul ise, tüm stratejileri kapsayarak bu stratejilerin pozitif taraflarından faydalanıp negatif taraflarını da elimine etme üzerine odaklanarak strateji geliştirmiştir. Stratejik yönetim alanında gelecekte konuşmak gerekirse, vizyon yaratan, bütünleyici bakan, örgütlerin kültürlerini de dikkat eden, sürekli yeni şeyler öğrenmek için çaba sarf eden, uygulama ve stratejinin birbirinden ayrı görmeyen strateji okulları gelecekte var olmaya devam edecektir.

KAYNAKÇA

- Ansoff I. ve Mcdonnell, E. (1990). *Implanting Strategic Management*, Prentice Hall.
- Barringer, B. R. ve Bluedon, A. C. (1999). *The Relationship Between Corporate Entrepreneurship and Strategic Management*, *Strategic Management Journal*, 20, s. 421-444.
- Chandler, A. D. (1962). *Strategy and Structure: Chapter in the History of the Industrial Enterprise*, Cambridge, MA: MIT Pres.
- Dinçer, Ö. (1998). *Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası*, Beta Basım, İstanbul.
- Hatch, M. J. (1997). *Organization Theory*, Oxford University Pres.
- Livvarçin, Ö. ve Kurt, D. (2017). *Yönetim Biliminde 49 İnsan*, Beta Basım, İstanbul.
- Mintzberg, H. (1977). *Strategy Formulation as a Historical Process*, *International Studies of Management ve Organization*, 7 (2), s. 28-40.
- Mintzberg H. (1979). *Patterns In Strategy Formation*, *International Studies of Management ve Organization*, 9 (3), s. 67-86.
- Mintzberg, H. (1990). "The Manager's Job: Folklore and Fact", *Harvard Business Review*, Mart-Nisan, s. 1-42.
- Mintzberg, H. (1994). *The rise and fall of strategic planning: Reconceiving roles for planning, plans, planners*, The Free Press, New York.
- Mintzberg, H., Ahlstrand, ve B., Lampel, J. (1998). *Strategy Safari*, The Free Press, New York.
- Mintzberg, H. (2001). *Organizational Dynamics*, (29), 4, s. 306-312.

- Işık, İ. (2001). Öz Yeterlik İnancı: Yönetici Roller Açısından Bir İnceleme, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Thompson, J. L. (1999). A Strategic Perspective of Entrepreneurship, *International Journal of Entrepreneurial Behaviour ve Research* 5 (6), s. 279-296.
- Oliver, R. (2002). The Future of Strategy: Historic Prologue, *Journal of Business Strategy*, Temmuz/Agustos, s. 6-9.
- Özden, Y. (2000). *Öğrenme ve Öğretme*, Pegem Yayıncılık, Ankara.
- Özyurt, M. (2010). Yönetici Rollerinin ve Örgütsel Öğrenme Ortamının Eğitim Transferine Etkisi ve Bir Araştırma, İstanbul Üniversitesi: Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sarvan, F., Arıcı Durmuş, E., Özen, J., Özdemir, B., İçigen Tarcan, E., (2003). On Stratejik Yönetim Okulu:Biçimleşme Okulunun Bütünleştirici Çerçevesi, *Akdeniz İ. İ. B. F. Dergisi* (6) 2003, s. 73-122.
- Selznick, P. (1957). *Leadership in Administration: A Sociological Interpretation*, Evanston,IL: Row, Peterson.
- Ülgen, H. ve Mirze, S., K., (2013). *İşletmelerde Stratejik Yönetim*, İstanbul: Beta Baım Yayın.
- Wyer, P., Mason, J. ve Theodorakopoulos, N. (2000). Small Business Development And The Learning Organization, *International Journal Of Entrepreneurial Behavior ve Research*, 6 (4), s. 239-259.